

 MÄRKISCHER KREIS

NGA KOPSHTI NË SHKOLLËN FILLORE ME BENNI & FRIDA

I përshtatshëm për fillimin e shkollës:
Këshilla të përditshme për prindërit dhe fëmijët

PARATHËNIE

Familje të dashur,

para se fëmija juaj të shkojë në shkollë, ai ka mësuar shumë tashmë: në sheshin e lojërave, në çerdhe, me shokë dhe shoqe apo në shtëpi.

Me këtë broshurë, dëshirojmë t'ju ofrojmë disa informacione të rëndësishme dhe t'ju nxisim ju dhe fëmijën tuaj për të vazhduar lojërat dhe zbulimet së bashku. Përveç këshillave dhe trukeve, do të merrni edhe shumë ide konkrete mbi mënyrat për të sfiduar dhe ndihmuar fëmijën tuaj në mënyrë argëtuese dhe për ta përgatitur për fillimin e shkollës.

Kujtojnë: Rutina juaj është rutina e fëmijës suaj.

Krijoni atë së bashku. Kështu, ritualë të tilla si gatimi, artizanati ose lojrat bëhen momente të bukura që fëmija juaj do t'i kujtojë me dashuri kur të jetë i rritur.

Shumë gjëra të përditshme ndihmojnë në mënyrë të pavetëdijshme aftësitë që fëmija juaj do të nevojitet në shkollë.

Dinitë, për shembull, që prerja e perimeve dhe frutave ose balancimi mbi një trung mund të ndikojnë pozitivisht në mënyrën se si fëmija juaj mbajnë lapsin?

Gjëja më e rëndësishme në të gjitha është: Çdo fëmijë ka ritmin e tij!

Edhe nëse fëmija juaj nuk mund të bëjë diçka (akoma), kjo është krejtësisht në rregull. Besoni instinktit tuaj dhe nëse jeni të pasigurt, merrni ndihmë, për shembull, nga edukatorët e fëmijës tuaj.

Mësimi përmes lojës është mënyra më e mirë – kjo vlen edhe për fillimin e shkollës!

Loja e përfshirë gjithashtu në këtë broshurë «Auf geht's! Benni & Frida ... në udhëtim nga çerdha te shkolla fillimore» është krijuar në mënyrë që të ndihmojë shumë aftësi dhe njohuri të tjera që fëmija juaj do të nevojitet në shkollë. Për shkak të niveleve të ndryshme të vështirësisë, mund të luani këtë lojë edhe me fëmijën tuaj katër ose pesë vjeçar.

HISTORIA PËR TË LEXUAR ME ZË TË LARTË

Është herët në mëngjes, kur Benni dhe Frida takohen për të nisur së bashku në udhëtim. Sot është një ditë e veçantë. Është dita e tyre e parë në shkollë.

Pak pasi ata filluan të ecin, ata kaluan pranë miut. «Ndal!», thërret miu, «ku po shkoni? Kopshti në pyll nuk është aty! «Jo, miqësore miu. Ne nuk shkojmë më në kopshtin në pyll. Që sot jemi në shkollë!», thotë Benni me krenari të madhe. «Ah, kuptova», përgjigjet miu, «atëherë ju uroj shumë kënaqësi në shkollë!»

Pas një kohe të shkurtër ata kalojnë pranë një pemë mollë dhe mahnitën se sa shumë mollë të kuqe rripi aty. Benni dhe Frida fillojnë të numërojnë mollët: «1-2-3-4-5! Pesë mollë të kuqe rrinë aty», thotë Frida, pula. «Dhe të gjitha duket shumë e shijshme. Do të doja më shumë të merrja një dhe ta haja menjëherë!», thotë Benni, qeni, dhe pëlumbet buzën.

«Këtë nuk do ta bëja ende. Mollët ende nuk janë pjekur. Në vjeshtë ato shijojnë shumë më mirë», thotë bishku, që papritur ndodhet pas dy miqve. «Përsëritje bishk! A nuk të duket edhe ty shumë e mrekullueshme se sa mirë numërojnë ata? «, pyet nënkalmthi, që dal nga baltëkalimi i tij. Benni dhe Frida tregojnë me krenari se ata mund të numërojnë deri në 10 dhe se prej sot do të mësojnë akoma më shumë në shkollë. «Ne e besojmë me kënaqësi. Gjithë të mirat për kohën e shkollës», urojnë bishku dhe nënkalmthi dhe u përshëndesin Benni dhe Frida.

Benni dhe Frida vazhdojnë të ecin dhe takojnë Ellin, sovën, që ka një letër me vete. «Përsëritje ju dy. Ju jeni duke shkuar në shkollë, apo jo?», pyet ajo. «Hedgehogu i vogël është sot i sëmurë dhe nuk mund të shkojë në shkollë. Të gjitha këto shkruhen në letër. A mund ta merrni letrën me vete në shkollë dhe ta jepni mësuesit Kockës? Do ishte shumë e mirë nga ju!», thotë ajo. «Sigurisht Elli. Ne do ta bëjmë me kënaqësi», përgjigjen dyshja.

Në rrugën për në shkollë, ata duhet të kalojnë mbi

liqenin me peshq. Ata e balancojnë me kujdes mbi urën e drurit. Papritur, dëgjohej një zhurmë e fortë «platsch» dhe peshku i vogël shtyhet lart e poshtë në liqen. Ai gëzohet që i sheh ata dhe pothuajse i bën ata të bëhen tërësisht të lagur. «Kujdes, Benni. Kujdesu për letrën. Nuk duhet të bjerë në ujë», e paralajmëron Frida shokun e saj. Të dy ecin shpejt mbi urë në vend të tharë.

Da tingëllon një tingull. DING-DANG-DONG! DING-DANG-DONG! Çfarë mund të jetë kjo? Benni shikon zogun e vogël që po bën muzikë. «Frida, kjo vjen nga zogu i vogël. Ai prodhon këto tinguj», është i sigurt Benni. «Jo, miq të dashur! Kjo nuk isha unë. Kjo është zanafilla e shkollës që dëgjoni. Shkolla fillon së shpejti», fërkohet zogu i vogël dhe shton: «Duhet të ngutemi!».

Benni dhe Frida fillimisht filluan të vrapojnë. «Oi. Shpresojmë të arrijmë akoma në kohë. Por ku duhet të shkojmë? A kemi humbur rrugën?», pyet Benni. Në atë moment shfaqet ariu dhe ua tregon rrugën e drejtë. «Shkoni së pari te bretku dhe pastaj kaloni pranë maceve. Kur shihni kërpudhat e mëdha në të djathtë, jeni shumë afër!»

Ata ndjekin udhën e treguar. Fillimisht kalojnë pranë bretkut dhe pastaj pranë maces, e cila qëndron rehat në fushë. Së fundi, ata shohin kërpudhat e kuqe me pikat e bardha dhe më në fund shohin shkollën.

I përmbushur me emocion dhe gëzim, Benni dhe Frida mbërrijnë në shkollë. Ata përshëndeten nga mësuesi Hahn: «Tungjatjeta! Ju dy, mirësevini në shkollë. Tani fillimisht çmontoni shqiponjat e shkollës tuaj dhe pastaj fillon drejtpërdrejt!» Mësuesi Hahn merr letrën nga bretku i vogël dhe falënderon.

Benni dhe Frida kanë një ditë të mrekullueshme të parë në shkollë. Ata janë të lumtur dhe shpresojnë për shumë ditë të tjera të bukura në shkollë, miqësi të reja dhe për të gjitha ato që ende do të mësojnë.

Kjo ishte një ditë shumë emocionuese!

KËSHILLA TË PËRDITSHME

Të jesh me fëmijë të tjerë

Të qenit me fëmijë të tjerë, të luajësh, të këndosh ose edhe të punosh me ta ka një ndikim pozitiv mbi zhvillimin e fëmijës suaj. Ai mëson të ndajë, të grindet, të pajtohet ose edhe të bëjë kompromise. Miqësitë e bëjnë fëmijën tuaj të lumtur dhe forcojnë vetëbesimin e tij.

Të trajtosh me fëmijë të tjerë

kërkon praktikë. Por mbi të gjitha, është argëtuese! Dërgoni fëmijën tuaj rregullisht në çerdhe. Jepini atij edhe në kohën e lirë mundësinë të luajë me fëmijë të tjerë të miqve ose të fqinjëve.

Ndoshta fëmija juaj dëshiron të ftojë një mik ose mikeshë në shtëpi? Lini fëmijën tuaj **të vizitojë edhe fëmijë të tjerë**. Kështu, ai mëson të përshtatet edhe në vende të tjera përveç shtëpisë së tij.

Fëmija juaj ndihet mirë në një **klub sporti**, në një **shkollë muzike** ose në një **grup për fëmijë**. Gjeni së bashku me fëmijën tuaj atë që ai pëlqen. Ndoshta ka edhe oferta lokale për prindër dhe fëmijë, ku mund të merrni pjesë së bashku.

Të fitosh dhe të humbësh, të respektosh rregullat, të trajtosh ndjenjat e të tjerëve ...

të gjitha këto mund t'i lehtësojnë fëmijës suaj fillimin në shkollë! Luani së bashku lojëra shoqërore – madje edhe me një mik ose mikeshë të fëmijës suaj.

KËSHILLA TË PËRDITSHME ...

Të flasim me njëri-tjetrin

Ne kemi nevojë për gjuhë për të komunikuar me të tjerët, për të shprehur dëshirat dhe nevojat tona. Edhe fëmija juaj dëshiron të komunikojë – që kur është i vogël. Përmes gjuhës, fëmija juaj njeh dhe kupton botën. Nëse ai mund të shprehet pa probleme, leximi dhe shkrimi do të jetë më i lehtë për të.

Bëni një ambient të rehatshëm me fëmijën tuaj dhe një libër të bukur.
Librat ofrojnë shumë raste për të flasur.
Ose përdorni ofertën në bibliotekën tuaj lokale dhe kaloni kohë atje së bashku.

Ju e kuptoni fëmijën tuaj edhe pa fjalë të mëdha dhe shpesh mund t'i lexoni dëshirat nga sytë e tij. Jo vetëm për fillimin e shkollës, është e rëndësishme që fëmija juaj të jetë në gjendje të emërtojë **vetë ndjenjat dhe nevojat e tij**. Flisni me fëmijën tuaj: Çfarë e bën atë të mërzitur, çfarë e bën atë të zemëruar dhe çfarë e bën atë të lumtur ose të gëzuar?

A i pëlqen fëmijës tuaj të vishet ndryshe? Në **lojërat e roleve**, fëmija juaj mëson të ndjehet si figura të tjera. Ai luajt me role të ndryshme, është ndonjëherë baba ose nëna, ndonjëherë polic ose policesë - ose një krijesë tjetër. A ju pëlqejnë lojërat e roleve? Atëherë bashkohuni! Së bashku krijohen biseda të këndshme.

Me siguri njihni vargje ose lojëra me gishta nga fëmijëria juaj?
Fëmijët e duan flasjen ritmike!
Lojërat me gishta, vargjet, këngët dhe lojërat me duar sjellin argëtim për të mëdhenj dhe të vegjël!

... PËR PRINDËRIT DHE FËMIJËT

Dëgjo dhe dëgjo njëri-tjetrin

Ekzistojnë mënyra shumë të ndryshme të dëgjimit. Fëmija juaj dëgjon tinguj në mjedisin e tij. Ai dëgjon një fjalë dhe kupton kuptimin e saj. Në bisedë me të tjerët, ai dëgjon, kupton të folurit, përgjigjet ose vepron sipas tij.

Bota është plot me **tinguj**.

Disa janë të lartë, disa janë më të qeta; disa janë të këndshme për t'u dëgjuar, ndërsa për të tjerët dëshirojmë të mbulojmë veshët. Dëgjoni me fëmijën tuaj tingujt në mjedisin tuaj të përditshëm: bilbilimin e zogjve, zhurmën e një kosh mbiu, heshtjen në pyll ...

Një mënyrë e thjeshtë për t'u dëgjuar është një **histori dëgjimore** për fëmijën tuaj. Sytë mbyllur, kinema mendoreje aktivizuar: Pa asnjë imazh – vetëm përmes dëgjimit të zërave dhe tingujve – ai mund të imagjinojë historinë e tij të vetme në mendje. Dhe gjëja e bukur është: Në një lojë dëgjimore mund të **relaksohesh** mrekullisht.

Dëgjimi i ndërgjegjshëm e ndihmon fëmijën tuaj në të folur. Dëgjoni një këngë në një **gjuhë tjetër**. Përpjekuni të **përsërisni atë që keni dëgjuar**. Një ose dy qeshje janë të garantuara!

Të flasësh me të tjerët do të thotë gjithashtu që **dëgjon njëri-tjetrin**. Tregoni fëmijës suaj për një përvojë ose lexojini dhe më pas diskutoni së bashku mbi të. Bëni që fëmija juaj të ndiejë se ju gjithashtu i jeni dëgjuar. Kërkoni gjithmonë kontakt **me sy me njëri-tjetrin**.

KËSHILLA TË PËRDITSHME ...

Bëhuni të pavarur, jini të pavarur

Fëmija juaj shkon me dëshirë në udhëtime kërkimi dhe zbulimi. Ai është i kureshtur dhe i pëlqen të provojë gjërat në mënyrë të pavarur. Kështu ai përjeton shumë suksese të vogla, mëson gjithashtu si të përballet me dështime dhe të mos heqë dorë menjëherë. Sepse ushtrimi bën mjeshtër në fund.

Lëreni fëmijën tuaj **të vendosë dhe të vishet pa ndihmë**. Ndoshta i pëlqen t'i përgatisë rrobat për ditën tjetër para se të flasë në darkë. Kështu fëmija juaj mëson në mënyrë argëtuese rendin e veshjeve dhe ka mundësinë të vendosë vetë se çfarë do të veshë ditën tjetër.

Paketojeni çantën me fëmijën tuaj për kopshtin, për një udhëtim me familjen ose për një mbrëmje jashtë. Madje edhe pastrimi i dhomës së fëmijës mund të jetë argëtuese dhe është kohë për ju dhe fëmijën tuaj.

Të ushqehesh dhe të pish në mënyrë të pavarur është një aventurë e madhe. Inkurajoni fëmijën tuaj që të provojë gjatë ngrënies – edhe nëse kjo do të thotë që herë pas here mund të derdhet diçka. Shumë gjëra që ndoshta nuk ka pëlqyer më parë, tani mund të bëhen interesante.

Ajo që është e zakonshme për ju, mund të jetë ende një sfidë e vogël për fëmijën tuaj: Për fillimin e shkollës është e rëndësishme që fëmija juaj **ndjehet i aftë të shkojë në tualet në mënyrë të pavarur**. Natyrisht, edhe **larja e duarve** është pjesë e kësaj.

Auf ge Benni

Nga ko
në shkollë

jeht's & Frida

kopshti
lën fillore

... PËR PRINDËRIT DHE FËMIJËT

Të jesh në lëvizje

Lëvizja jo vetëm që është e këndshme, por ndihmon edhe në mësim. Jo vetëm lëvizjet e mëdha si të zhyturit, vrapimi ose kërcimi, por edhe mjeshtëria në lëvizjet e vogla mund të lehtësojnë ndjeshëm fillimin e shkollës për fëmijën tuaj.

Vrapo, kërcë, ngjitu ose luaj me top – **jashtë**, fëmija juaj ka shumë mundësi për të u lëvizur. Të qenit në ajër të pastër jo vetëm që ndihmon në **ndjenjën e trupit**, por përmirëson edhe **përqendrimin**.

Dhe kur luajtja jashtë nuk është e mundur: **Edhe brenda**, fëmija juaj mund të lëvizë shumë. Me jastëke, dyshekë dhe objekte të tjera, ai mund të ndërtojë pengesa, të bëjë gjimnastikë dhe të kërcëjë.

Trajno në mënyrë lojërore **ndjenjën e ekuilibrit** - kjo ndodh kur je me trotinetë ose bicikletë. Gjatë një shëtitjeje në pyll, kjo gjithashtu është e mundur: Me siguri ka atje trung ose dy që janë të **përshtatshëm për balancim**.

Edhe lëvizjet më të vogla janë të rëndësishme: Lidhjen e nyjeve ose fundave, hapjen ose mbylljen e butonave - të gjitha këto ndihmojnë **në aftësinë motorike të hollë**, e cila është e nevojshme për fëmijën tuaj për të mësuar shkrimin.

A ka një pishinë në qytetin tuaj? Shumica e fëmijëve e duan të luajnë dhe të zhyten në ujë. Ose regjistrojeni fëmijën tuaj në një **kurs notimi**.

KËSHILLA TË PËRDITSHME ...

Të dalësh jashtë, të jesh jashtë

Jashtë në natyrë gjithmonë ka diçka për të zbuluar. Këtu zgjohen kureshtja dhe shpirti i hulumtuesit të fëmijës tuaj dhe stimulohen krijimtaria dhe fantazia e tij.

Përjeto natyrën me të **gjitha shqisat**:

Një udhëtim në pyll i ofron fëmijës
suaj **ndjesi të ndryshme**.

Vëzhgoni me fëmijën tuaj kafshë të
vogla apo zogj; nuhasni erën e dheut të
lagur; dëgjoni zhurmat e fletëve
apo prekni gërshetin e një druri ...

Me pantallona për shi, xhup dhe çizme
gome, edhe **moti me shi** është argëtues
për fëmijën tuaj. Lejoni atë të kërcëjë
në një pellg. Dhe nuk ka asgjë nëse
bëhet pak lagur! Fëmija juaj mund të
vrapijë, të kërcëjë dhe të ndjekë
dëshirën e tij natyrale për lëvizje.

Qofsh në kutinë e rërës, në fushë ose
diku tjetër në natyrë – s'ka ndonjë
rëndësi. Fëmija juaj mund të shfaqë
krijimtarinë e tij këtu pa ndonjë pengesë.

Një **shëtitje nate** është një përvojë
shumë e veçantë për fëmijën tuaj:
Gjatë **errësirës**, gjithçka duket ndryshe.
Me një llambë dorë, ju mund të
shkoni me fëmijën tuaj në një
ekspeditë zbulimi në errësirë.

... PËR PRINDËRIT DHE FËMIJËT

Ngrënia dhe pirja

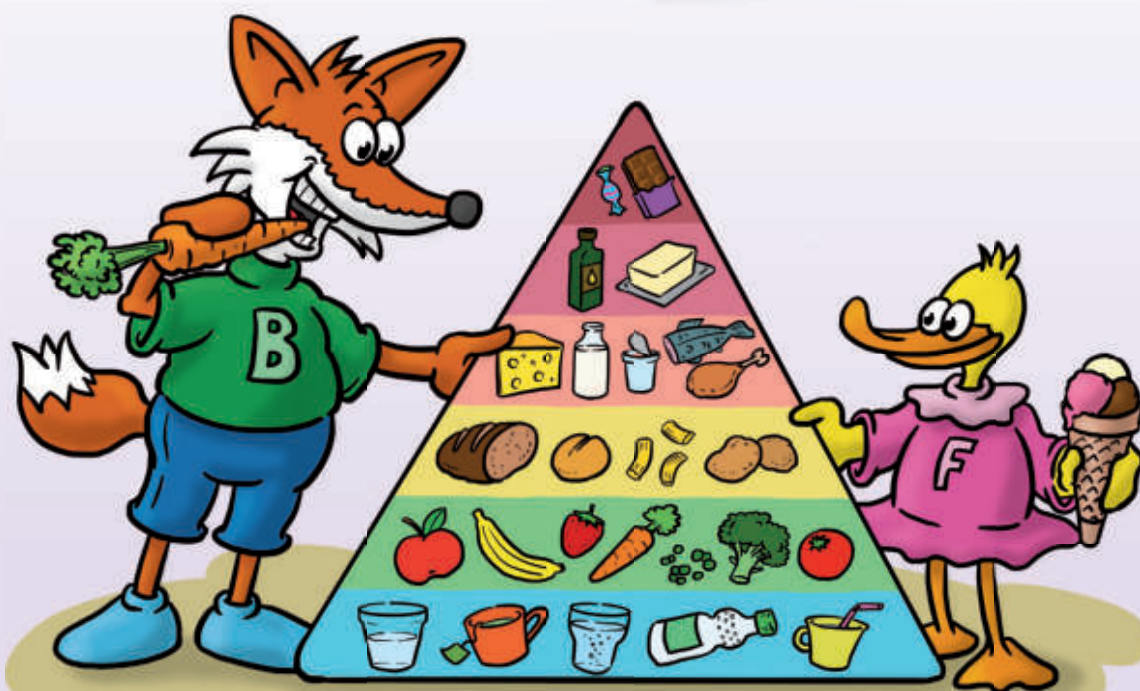
Ushqimi dhe pija e shëndetshme janë të rëndësishme që fëmija juaj të rritet dhe të mësojë mirë. Disa ushqime duhet t'i hajë fëmija juaj shpesh; të tjerat duhet t'i konsumojë më rrallë.

Të ngrësh bashkë mëngjesin, drekën ose darkën është shumë e rëndësishme për fëmijën tuaj. Këtu mund të mësojë, për shembull, si të hajë **vetë** me lugë, thikë dhe pirun. Gjithashtu mund të mësojë rregullat dhe ritualet e tryezës.

Merrni **kohë kur hani**. Përdita e familjes është shpesh e nxituar. Gjatë një vakti të përbashkët, fëmija juaj mund të tregojë për ditën ose për përvojat e veçanta.

Një ndryshim i bukur mund të jetë edhe një **piknik i përbashkët** në natyrë. Jo vetëm përgatitjet por edhe vete ngrënia bëhen shumë më të këndshme.

A i pëlqen fëmijës tuaj të ndihmojë gjatë blerjeve ose përgatitjes së ushqimeve? **Lejoni atë të vendosë** se cilat ushqime do të blini. Edhe kur prerë fruta ose perime, mund ta lini fëmijën tuaj të ndihmojë. Kështu mund të mësojë të jetë më i shkathtë me duart e tij.

KËSHILLA TË PËRDITSHME ...

Kënaqësia në krijimtari

Ngjitja, përmbysja, pikturimi ose prerja janë aftësi të rëndësishme që fëmija juaj ka nevojë në shkollë.

Kërkoni së bashku për **materiale bastimi**, në shtëpi ose jashtë në natyrë. Përpiquni p.sh. të pikturojë gjethet dhe t'i preni me gërshtë ose të ngjiteni diçka. Pambuku, gazetatat, etj. janë të përshtatshme për të bërë punime dore. Kjo jo vetëm që forcëson **motrikën e finë**, por gjithashtu nxit krijimtarinë.

«Dhoma jonë është një instrument.»
Bëni muzikë së bashku. Përdorni për këtë objekte që tashmë i keni në shtëpi. Pse mos të rrahni me fëmijën tuaj mbi tavolina, karrige, tenxhere - ndonjëherë me duar, ndonjëherë me lugë, ndonjëherë me zë të lartë dhe pastaj sërish me zë të ulët. **Ritmi dhe lëvizja** janë të rëndësishme për zhvillimin e gjuhës dhe për të mësuar leximin dhe shkrimin.

Përpara shkrimit vjen **vizatimi**. Fëmijët e duan të vizatojnë figura të tyre, por edhe piktura të gata për të ngjyrosur janë shumë të këndshme. A vizaton fëmija juaj jashtë kufijve? Jepini shumë mundësi për të ngjyrosur figura, për të mësuar të mbetet brenda linjave.

Ndërtoni së bashku me fëmijën tuaj kulla prej Lego, Duplo ose blloqeve të tjera. Kush ndërton kullën më të lartë, më të ndritshme, më të bukur? Lejoni fëmijën tuaj të bëhet krijues dhe jepini liri të provojë idetë e tij!

... PËR PRINDËRIT DHE FËMIJËT

Të përballeni me media

Smartphone-et, televizionet, tabletet ose konsolat e lojërave janë një pjesë e pandashme e jetës së shumicës së familjeve sot, dhe fëmijët ndihen të tërhequr mahnitësisht nga celulari dhe të tjerët. Shoqëroni fëmijën tuaj kur ai përdor këto mjete, por sigurohuni gjithashtu për një ndryshim dhe pushime.

Përdorni mediale digjitale **së bashku** me fëmijën tuaj. Fëmijët reagojnë shumë ndryshe ndaj tregimeve: Ajo që një fëmijë e merr me qetësi, mund t'i bëjë tjetrin të trishtohet ose të ndjehet i frikësuar. Flisni me fëmijën tuaj për atë që ka parë. Kështu mund **të përpunojë përmbajtjen**.

Në flimmo.de mund të zgjidhni së bashku me fëmijën tuaj atë që ai/ajo dëshiron të shohë.

Fëmija juaj dëshiron të luajë **lojëra** në celular, tablet ose konsolë? Ka shumë lojëra që janë të këndshme, por në të cilat fëmija juaj mund edhe të mësojë diçka. Mbi të gjitha, lojërat duhet të jenë të **përshtatshme për moshën**. Gjithashtu çaktivizoni internetin në pajisje gjatë kohës së lojës.

Informacione dhe këshilla për lojërat mund të gjeni në [internet- abc.de/eltern/](http://internet-abc.de/eltern/)

Ju jeni **shembulli më i madh** për fëmijën tuaj. Edhe në **përdorimin e mediave**, fëmija juaj merr shumë nga ju, p.sh. kur të rriturit marrin celularin «për një moment». Ndërtimi i një «krevati për celular» dhe «vendosja e celularit në shtrat» tregojnë në mënyrë argëtuese **kohët pa celular**.

Gjeni shumë këshilla për përdorimin e mediave në t1p.de/Klicksafe-Apps.

Është shumë e këndshme të bësh një film të vogël me **aplikacione** si Stop Motion me celularin. Ndoshta një figurë Lego i uron gjyshit për ditëlindje. Drejtoni së bashku me fëmijën tuaj dhe mendoni për tregime.

Në t1p.de/DJI-Apps-Kinder mund të gjeni rekomandime të mira për aplikacione.

ABC
2+3

Stunde	Zeit	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

In Zusammenarbeit mit dem **Kinder- und Jugendärztlichen Dienst MÄRKISCHER KREIS**
sowie folgenden **Kindertagesstätten** und **Grundschulen**:

**MÄRKISCHER KREIS
DER LANDRAT**

Fachdienst 56
Bildung und Integration
Heedfelder Straße 45
58509 Lüdenscheid
Tel. 02351/966-60
Fax 02351/966-6979
bildungsbuero@maerkischer-kreis.de
www.maerkischer-kreis.de

Spielidee:
Projektgruppe „Übergang Kita - Grundschule“
Illustration:
Agentur Masloff, Lüdenscheid